

Programma Moderne Architectuur 2019: Behoud, herstel en vernieuwing

In het Programma Moderne Architectuur dat de LVU, in nauwe samenwerking met twee bekende Leidse architecten, Jan van Iersel en Fons Verheijen, organiseert, staat dit voorjaar de ontwikkeling van enkele delen van het oude centrum van Leiden centraal. In die stadsdelen, het gebied van de kruitramp en het gebied van de Hortus en de Sterrewacht, zijn om uiteenlopende redenen oude gebouwen min of meer recent ingrijpend verbouwd om ze geschikt te maken voor nieuw gebruik en ze aan de eisen van de moderne tijd aan te passen. Of ze werden afgebroken en vervangen door nieuwbouw. Stapsgewijs, soms in een bijna organisch proces, veranderen zulke stadsdelen van karakter en aanzicht.

1. De kruitramp

Het gebied van Leiden dat in 1807 getroffen werd door de kruitramp, werd getooid met de namen 'de Kleine Ruïne' (aan de stadszijde van de Steenshuur) en 'de Grote Ruïne' (de overzijde van de Steenshuur). Het gebied is eigenlijk maar heel langzaam weer gevuld met gebouwen (en uiteraard het van der Werff park). Prominent daarin zijn het Kamerlingh Onnes Laboratorium gebouwd, zo'n halve eeuw later "het koudste plekje op aarde" en tegenwoordig, na een zeer uitvoerige renovatie en verbouwing door Hans Ruijssenaars in 2004, in gebruik bij de Rechtenfaculteit. In 2008 werd het uitgeroepen tot het mooiste oude gebouw in Leiden dat een nieuwe functie had gekregen.

In 1913 werd aan de Raamsteeg het nieuwe gebouw van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie geopend, de voorganger van Naturalis. Na een verbouwing in de tachtiger jaren kwam het in 1998 leeg te staan. Inmiddels is het in gebruik als opslag- en magazijnruimten voor musea.

In het gebied dat zwaar werd getroffen door de kruitramp staan nog meer interessante gebouwen, zoals de Lodewijkkerk, zwaar beschadigd door de kruitramp, maar herbouwd, en het voormalige politiebureau aan de Zonneveldstraat, gebouwd in de stijl van de Amsterdamse school. En de brandslangentoren, die is overgebleven van de brandweerkazerne. Na enige strijd met de gemeente is de toren aan de Langebrug, hoog en slank, behouden, en wordt deze omringd door nieuwgebouwde studentenappartementen.

Programma:

- donderdag 14 februari 2019, 10.30 – 12.30, Sijthoff-Leiden: *Hoe de stad de 'kleine ruïne' en de 'grote ruïne' benutte*, lezing en rondwandeling door Jan van Iersel.
- zaterdag 2 maart 2019, 11.00 – 13.00, Sijthoff-Leiden: Lezing en bezoek aan het Kamerlingh Onnesgebouw door Hans Ruijssenaars
- donderdag 14 maart 2019, 10.30 – 12.30, Sijthoff-Leiden: Lezing en bezoek aan het voormalig Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie aan de Raamsteeg, door Fons Verheijen.

2. Sterren en planten

Het oude centrum van de wetenschap, de Academie, de Hortus en de Sterrewacht, is de laatste jaren flink onderhanden genomen. Belangrijke gebouwen werden grondig opgeknapt: de tropische kas van de Hortus (2016), en de Oude Sterrewacht (2011). De laatste wordt nu vooral gebruikt door de Faculteit Rechten, maar bevat ook een astronomisch bezoekerscentrum. Ook het oude Botanisch Lab werd verbouwd, voor de geesteswetenschappen; het heet sinds 2017 P.J.Vethgebouw. Het Van der Klaauwlab voor zoölogie aan de Kaiserstraat (1957), in 2011 winnaar van de Jonge Leidse Monumentenprijs, moest plaats maken voor een nieuw appartementengebouw en woonhuizen ('Wonen aan de Sterrewacht'). Aan de ene kant van de Kaiserstraat werden studentenkamers neergezet en aan de andere zijde de mensa.

Programma:

- vrijdag 29 maart 2019, 14.00 – 16.00: Lezing en bezoek aan het P.J.Vethgebouw door Steven Menijn en lezing over de Tropische kas in de Hortus door Boudewijn Veldman
- vrijdag 12 april 2019, 15.00 – 17.00: lezing en bezoek aan de Oude Sterrewacht door Boudewijn Veldman en lezing met rondwandeling over de Kaiserstraat door Fons Verheijen.

Informatie en aanmelding

Volksuniversiteit Leiderdorp, Splinterlaan 156, 2352 SM Leiderdorp

071 5411732 – info@volksuniversiteitleiderdorp.nl – www.volksuniversiteitleiderdorp.nl